

Chorzów w świetle fleszy

W dniach 23-25.05.2025 r. środowisko fotografów PTTK z całego kraju zagościło w Chorzowie. Wszystko za sprawą 35. **Ogólnopolskiego Forum Fotografii Krajoznawczej Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego**. Gospodarzem wydarzenia była Komisja Fotografii Krajoznawczej przy Oddziale PTTK Chorzów przy współpracy z Komisją Fotografii Krajoznawczej ZG PTTK.

Otwarcie Forum w Chorzowie przez Czesława Polańskiego
Fot. Wieńczysława Śliwińska, 2025 r.

Głównym celem wydarzenia była popularyzacja walorów Ziemi Chorzowskiej oraz wymiana doświadczeń i integracja środowiska fotograficznego PTTK.

Uroczystości odbyły się w Hotelu Skaut w Chorzowie prowadzonym przez Śląską Chorągiew ZHP. Tegoroczne uroczyste otwarcie Forum uświetniła obecność Pana Tomasza Zocłońskiego Prezesa PTTK Oddział Chorzów oraz Dyrektora IV Liceum Ogólnokształcącego im.

Andrzej Kowol i Alicja Wrzosek wręczają odznaczenia Instruktorem Fotografii - Marcie Rudzkiej i Michałowi Całce
Fot. Marek Lawin, 2025 r.

Uczestnicy podczas otwarcia Forum Fotografii Krajoznawczej w Chorzowie
Fot. Czesław Polański, 2025 r.

Marii Skłodowskiej-Curie w Chorzowie Pana Artura Jądwińczoka. Były to trzy dni pełne wrażeń, odznaczeń, prelekcji, prezentacji i pokazów zdjęć. W ramach Forum odbyło się również zebranie Komisji Fotografii Krajoznawczej ZG PTTK oraz obrady instruktorskie i mianowanie nowego Instruktora Fotografii.

Wyróżnienia i odznaczenia podczas Forum:

Odznaka Fotografii Krajoznawczej w stopniu dużym:

- 1) Marta Rudzka;
- 2) Michał Całka;
- 3) Aleksander Grabowski;
- 4) Krzysztof Madej

Uchonorowani dyplomami: Piotr Kopicki, Beata Kopicka, Wieńczysława Śliwińska, Marek Śliwiński, Czesław Polański, Mirosław Majewski.
Wręczający na zdjęciu po prawej: Andrzej Kowol
Fot. Michalina Kraszkiewicz, 2025 r.

Uchonorowani dyplomami i odznakami: Piotr Kopicki, Marek Majchrzak, Michał Całka, Marta Rudzka, Aleksander Grabowski i Krzysztof Madej. Fot. Marek Lawin, 2025 r.

Odnaka Fotografii Krajoznawczej w stopniu złotym:

- 1) Marek Majchrzak

Brązowa Odnaka Zasłużony w pracy PTTK wśród młodzieży:

- 1) Marta Rudzka;
- 2) Michał Całka

List Gratulacyjny KFK ZG PTTK:

- 1) Marek Śliwiński

Dyplom Honorowy z okazji organizacji 35. Ogólnopolskiego Forum Fotografii Krajoznawczej PTTK w Chorzowie 23-25.05.2025:

- 1) Mirosław Majewski;
- 2) Czesław Polański;
- 3) Piotr Kopicki;
- 4) Beata Pawelczyk-Kopicka;
- 5) Wieńczysława Śliwińska;
- 6) Marek Śliwiński

Dyplom Uznania za życzliwość i nieocenione wsparcie w rozwoju pasji fotograficznych uczniów od KFK PTTK Chorzów:

- 1) Dyrekcja SP 10 im. Jana Kochanowskiego w Chorzowie;
- 2) Dyrekcja IV LO im. Marii Skłodowskiej-Curie w Chorzowie;

Odnaka „Zwiedzaj z Aparatem” w stopniu brązowym:

- 1) Piotr Kopicki

Powołanie Instruktorów Fotografii PTTK:

- 1) Marek Majchrzak: oddział PTTK w Poraju; nr IKF PTTK 251/2025

Forum było również doskonałą okazją do zaprezentowania i obejrzenia wystawy fotograficznej uczniów ze Szkoły Podstawowej nr 10 im. Jana Kochanowskiego w Chorzowie i IV Liceum Ogólnokształcącego im. Marii Skłodowskiej-Curie w Chorzowie oraz wystawy przygotowanej przez Centrum Fotografii Krajoznawczej PTTK „Krajobraz w obiektywie”.

Nie zabrakło także czasu na zwiedzanie Chorzowa i poszukiwanie ciekawych kadrów w miejscach takich jak: Park Śląski, Muzeum Hutnictwa, Górnośląski Park Etnograficzny, Planetarium Śląskie i wielu innych ciekawych zakątkach miasta.

Ciekawe oblicza Chorzowa

Hotel Skaut usytuowany jest na terenie Parku Śląskiego obok Skansenu. To idealna lokalizacja, żeby zwiedzić obiekty znajdujące się na terenie Parku, ale również zobaczyć miasto Chorzów z jego bogatą historią. Pierwsze wzmianki o terenach dzisiejszego Chorzowa pochodzą z XII wieku. Wtedy istniała tu osada o nazwie Chareu (później Chorzów). Była to typowa wieś rolnicza. W średniowieczu teren ten znajdował się pod panowaniem książąt śląskich z dynastii Piastów, Królestwa Czech, Habsburgów, a od XVIII wieku - Prus po wojnach śląskich.

W oczekiwaniu na posiłek po zwiedzaniu miasta Chorzowa. Na zdjęciu Marek Śliwiński, Michalina Kraszkiewicz, Marek Lawin i Wieńczysława Śliwińska. Fot. Piotr Kopicki, 2025 r.

Wystawa fotograficzna uczniów ze Szkoły Podstawowej nr 10 im. Jana Kochanowskiego w Chorzowie i IV Liceum Ogólnokształcącego im. Marii Skłodowskiej-Curie w Chorzowie
Fot. Michalina Kraszkiewicz, 2025 r.

Wystawa „Krajobraz w obiektywie” przygotowana przez Centrum Fotografii Krajoznawczej PTTK
Fot. Michalina Kraszkiewicz, 2025 r.

Prawdziwy rozwój miasta miał miejsce w XIX wieku, kiedy powstawały tu zakłady przemysłowe, takie jak Królewska Huta (założona w 1797 roku) – jedna z największych hut żelaza w Prusach, Huta Bismarcka (później Huta Kościuszko), Kopalnie węgla kamiennego, Zakłady Chemiczne (np. Azoty). Wokół tych zakładów rozwinęły się osiedla robotnicze i infrastruktura miejska. W drugiej połowie XIX wieku Królewska Huta była jednym z najważniejszych ośrodków przemysłu ciężkiego na Górnym Śląsku. Po I wojnie światowej, w wyniku powstań śląskich (1919-1921) i plebiscytu, część Górnego Śląska (w tym Królewska Huta) została przyłączona do Polski w 1922 roku.

Lawka–Pomnik Gerarda Cieřlika, legendarnego piłkarza Ru-
chu Chorzów przed budynkiem Poczty Główniej w Chorzowie
Fot. Marek Lawin, 2025 r.

W 1939 roku Chorzów został zajęty przez Niemców, a w czasie wojny działały tu zakłady zbrojeniowe oraz przymusowe obozy pracy. Po wojnie Chorzów nadal był jednym z kluczowych ośrodków przemysłowych Polski. Działały tu m.in.: Huta Kościuszko, Huta Batory, Zakłady Koksochemiczne Hajduki, Zakłady Azotowe, Kopalnie Barbara i Prezydent oraz Konstal. Po transformacji ustrojowej w latach 90. XX wieku większość przemysłu ciężkiego upadła lub została zrestrukturyzowana. Dziś, to miasto usług, kultury i rekreacji. Jest jednym z najbardziej rozpoznawalnych miejsc w Polsce.

Z ciekawostek:

- Chorzów ma jedną z najstarszych hut żelaza w Polsce;
- w 1939 roku było to jedno z najgęściej zaludnionych miast Europy;
- w Chorzowie urodził się m.in.: Kurt Alder, Teodor Kalide, Kazimierz Kutz, Gerard Cieřlik, Ryszard Riedel, Mirosław Breguła, Piotr Kupicha.

W mieście zobaczymy tradycyjną śląską zabudowę pomieszaną z PRL-owskimi i współczesnymi bryłami. Miasto Chorzów dla miłośników architektury i mniej uczęszczanych miejsc jest dobrym pomysłem na wycieczkę, w szczególności dla fotografów.

Głównymi atrakcjami Chorzowa są:

Muzeum Hutnictwa: oddane do użytku w listopadzie 2021r. Mieści się w dawnych budynkach Huty Kościuszko. Jest to nowoczesna placówka muzealna z interaktywną, multimedialną wystawą w przystępny sposób

Uczestnicy Forum podczas zwiedzania
Muzeum Hutnictwa w Chorzowie
Fot. Marek Lawin, 2025 r.

Wieża wyciągowa szybu Prezydent w Chorzowie
Fot. Marek Lawin, 2025 r.

przedstawiającą przemysł hutniczy, zarówno dla dzieci jak i dorosłych.

Szyb Prezydent: to fragment jednej z najstarszych i najdłużej działających kopalń na Górnym Śląsku. To najcenniejszy relikwyt górnictwa węglowego w Chorzowie, zamieniony w wieżę widokową. Wieża ma 42 metry wysokości, a w czasach kiedy powstała była jedną z najnowocześniejszych wież wyciągowych w Europie. Szyb otoczony jest przez niewielki park, gdzie czekają na spacerowiczów plac zabaw, skate park, ścieżki, ławeczki i stacja rowerowa. Częścią kompleksu jest również stylowa kawiarnia i restauracja.

Schron dowodzenia: W 1938 roku został wybudowany schron, z przeznaczeniem na siedzibę sztabu pułku fortecznego. Schron był samowystarczalny, gazoszczelny, posiadał pełną instalację elektryczną i wentylację pomieszczeń. Wyremontowany w latach 2009-2012 i udostępniony zwiedzającym.

Uczestnicy Forum na rynku w Chorzowie
przed pomnikiem Fryderyka Wilhelma von Redena
Fot. Piotr Kopicki, 2025 r.

Zdobywcy wieży wyciągowej z tarasem widokowym szybu Prezydent w kompleksie Sztynarka w Chorzowie
Na zdjęciu Wasko Giorew, Mirosław Andrzejczak, Beata Kopiczka, Michalina Kraszkiewicz, Marek Lawin, Marek Śliwiński
Fot. Piotr Kopicki, 2025 r.

Nowy Rynek: Wiele osób twierdzi, że nie należy do najpiękniejszych z powodu niespotykanej nigdzie indziej w Polsce estakadzie drogowej, przechodzącej nad płytą rynku. W 2019 r. rynek został zrewitalizowany. Obecnie są tu cztery przeszklone budynki usługowe, a przed ratuszem zainstalowano podświetlaną fontannę, położono wielkogabarytowe płyty betonowe i dwa drewniane podesty z siedziskami z metalu, a także donice z siedziskami i ozdobne kule. W związku ze złym stanem technicznym 02.06.2025 r. estakadę wraz ze wszystkimi obiektami pod nią - zamknięto. Czy estakada zostanie zburzona i przywrócony zostanie rynek w dawnym kształcie? Wielu Chorzowian ma taką nadzieję. W bezpośrednim sąsiedztwie rynku, obok pomnika Friedricha Wilhelma von Redena, w 2020 r. zbudowano tężnię solankową.

Budynek Poczty Polskiej: wybudowano w latach 1891-1892, projektu Johanna Schuberta. Zbudowany na planie nieregularnym, wzniesiony w stylu neogotyckim, dwukondygnacyjny. Dachy są tu wielospadowe z lukarnami, kryte dachówką. Budynek posiada wieżę na planie ośmioboku, a otwory okienne dekorowane są naprzemiennie ceglami w kolorze czerwonym i zielonym.

Budynek Poczty Głównej w Chorzowie
Fot. Marek Lawin, 2025 r.

Park Śląski: kiedyś Wojewódzki Park Kultury i Wypoczynku, obecnie Tauron Park Śląski. Decyzję o budowie Parku podjęto w grudniu 1950 roku z inicjatywy gen. Jerzego Ziętka. Historia Parku jest związana z powojenną odbudową Górnego Śląska i wizją stworzenia tzw. „zielonych płuc” dla uprzemysłowionego regionu. W efekcie stworzono na powierzchni ok. 535 ha jeden z największych tego typu w Europie, kompleks rekreacyjny i przyrodniczy, który dał mieszkańcom miejsce odpoczynku.

Uczestnicy Forum Fotografii Krajoznawczej przed planetarium w Chorzowie
Fot. Czesław Polański, 2025 r.

Planetarium Śląskie (1955 r.): pierwsze tego typu w Polsce, wyposażone w największy w kraju refraktor o średnicy 30 cm. Sala projekcyjna mogła pomieścić 400 widzów, wyposażona w płócienny sferyczny ekran o pow. 1000 m², a w centralnym punkcie umieszczono najnowocześniejszy w tym czasie projektor Carla Zeisla mogący wyświetlić na sztucznym niebie ponad 8000

Park Śląski
Fot. Michalina Kraszkiewicz, 2025 r.

gwiazd. Planetarium w latach 2018-2022 przeszło znaczącą modernizację. Ostatecznie Planetarium zostało przekształcone w Śląski Park Nauki i jest obecnie jednym z najnowocześniejszych parków nauki na świecie.

Stadion Śląski (1956 r.): chyba wszystkim znany jako „Kocioł Czarownic”, z pierwszym w Polsce sztucznym oświetleniem elektrycznym (1959 r.). Był główną areną reprezentacji Polski w piłce nożnej, ale również areną żużlową. Organizowano tu także zawody lekkoatletycz-

ne, koncerty i różne imprezy masowe. To tu odbyły się koncerty m.in. The Rolling Stones (1998 r.), U2 (2005 r.), Metallica (2008 r.), AC/DC (2010 r.), a w 1997 r. papież Jan Paweł II odprawił tu mszę świętą.

W 2017 r. zakończono modernizację stadionu. Stadion otrzymał nowoczesny dach membranowy, a pojemność, to 55 211 miejsc. Dzisiaj Stadion Śląski jest określany jako „Narodowy Stadion Lekkoatletyczny”. Pełni rolę rezerwowego stadionu narodowego dla reprezentacji Polski w piłce nożnej. Organizowane są tu również koncerty i wydarzenia masowe.

Górnośląski Park Etnograficzny (Skansen): budowę rozpoczęto w 1964 roku, a pierwsze obiekty udostępniono do zwiedzania w roku 1975. Na ok 22 ha możemy zobaczyć ponad 80 zabytkowych budynków. To „żywa wieś”, gdzie wszystkie budynki są autentyczne, przewiezione z prawdziwych miejscowości. Możemy zobaczyć zagrody

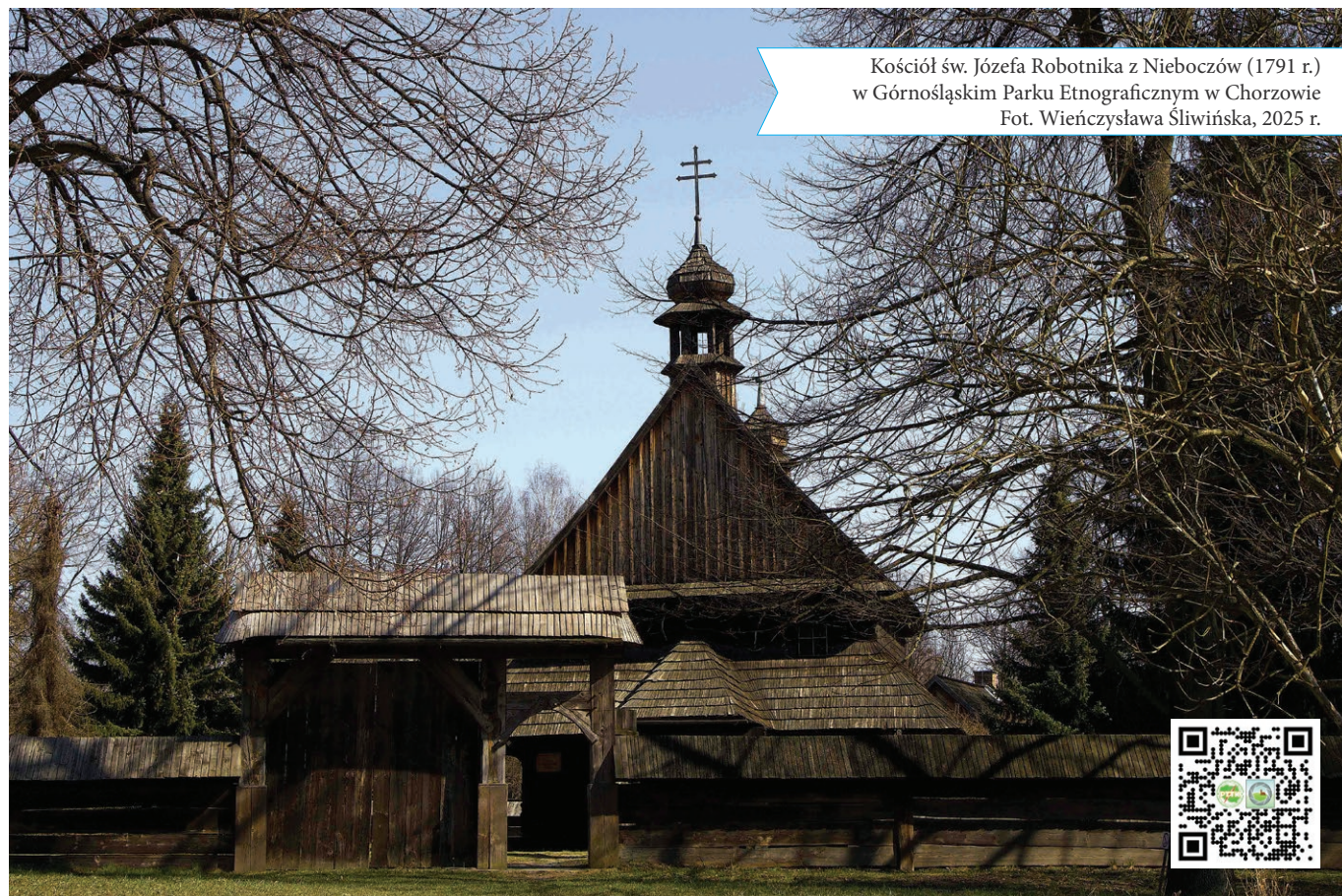

Chalupa groniowa ze Świerczyńca
w Górnośląskim Parku Etnograficznym w Chorzowie
Fot. Wieńczysława Słowińska, 2025 r.

chłopskie z oryginalnymi sprzętami, meblami i izbami, które pokazują życie rolników sprzed 200 lat, drewniane kapliczki i przepiękny kościół św. Józefa Robotnika z Nieboczów (wieś niedaleko Raciborza) z 1791 r. – to prawdziwa perełka Skansenu. Była to wiejska kaplica filialna. Wykonany w całości z drewna modrzewiowego, w stylu późnobarokowym, z charakterystyczną wieżyczką na dachu i gontowym pokryciem. Kościółek przeniesiono do Skansenu, aby zachować go dla przyszłych pokoleń. Uroczyste poświęcenie odbyło się w 1978 r. Obecnie Kościół pełni funkcję zarówno muzealną, jak i sakralną. Odprawiane są tu msze i nabożeństwa w święta, jak również śluby w stylu ludowym. To jest jedno z najczęściej fotografowanych miejsc w całym Skansenie.

Ciekawostką jest to, że w Nieboczowach nie ma już oryginalnej wsi. Ta została całkowicie wysiedlona i zalana, a na tym terenie utworzono zbiornik retencyjny Racibórz Dolny. Tak więc można powiedzieć, że kościół z Nieboczów, to nie tylko zabytek, ale także symbol ocalonej pamięci – przeniesiony z miejsca, które fizycznie już nie istnieje, ale duchowo trwa nadal w chorzowskim skansenie.

Rosarium: ogród różany otwarty w 1968 r. Na powierzchni 7 ha rośnie tu kilkadziesiąt tysięcy róż w setkach odmian. Niektóre odmiany róż pochodzą z kolekcji królewskich ogrodów w Anglii i Niemczech. W 2013 r. posadzono tu odmianę „Jerzy Ziętek”, nazwaną na cześć twórcy Parku Śląskiego. To róża o delikatnie różowych kwiatach i intensywnym zapachu. W 1989 r. posadzono tu „różę pokoju” – sadzonkę pochodzącą z ogrodów watykańskich, jako symboliczny gest końca epoki PRL. W 2020 r. Rozpoczęto rewitalizację Rosarium. Odnowiono alejki, pergole, system nawadniania i nasadzono

Kościół św. Józefa Robotnika z Nieboczów (1791 r.)
w Górnośląskim Parku Etnograficznym w Chorzowie
Fot. Wieńczysława Słowińska, 2025 r.

Rosarium w Parku Śląskim
Fot. Marek Śliwiński, 2025 r.

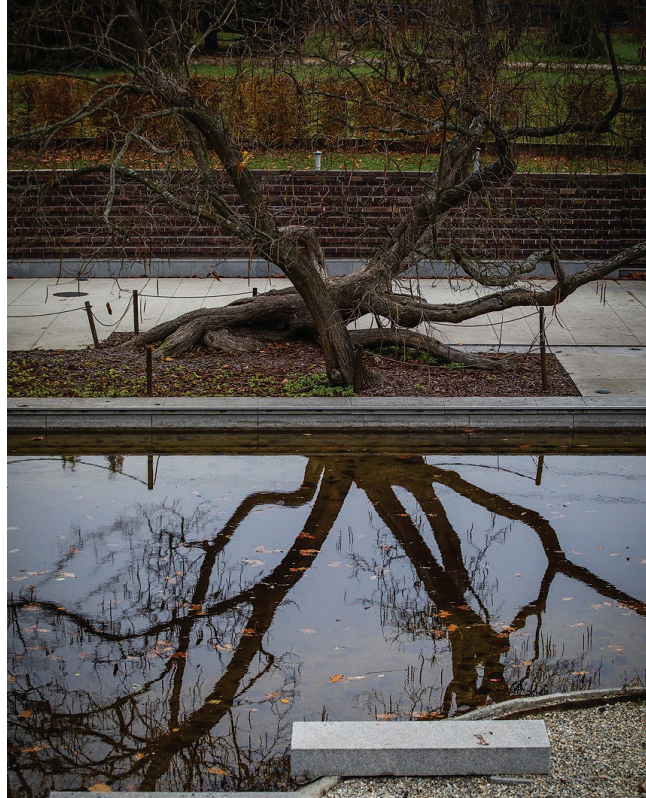
nowe odmiany róż. To jedno z najpiękniejszych i najbardziej romantycznych miejsc w całym regionie, będące miejscem spotkań i sesji zdjęciowych, gdzie do dziś wiele par robi tu zdjęcia ślubne. Obecnie Rosarium w Parku Śląskim jest największym rosarium w kraju i jednym z największych w Europie Środkowej. To również miejsce koncertów muzyki poważnej i jazzowej, a także miejsce plenerów artystycznych i wystaw florystycznych. To miejsce, gdzie przemysłowy kiedyś region, pokazuje swoje delikatne, pełne kolorów i zapachów kwitnące oblicze.

Ławeczka Karolinki i Karlika w Rosarium w Chorzowie
Fot. Marek Śliwiński, 2025 r.

Ogród Japoński: to spokojna, nieco ukryta przestrzeń – idealna na chwilę wytchnienia. W 2023 r. ogród został uznany za jedno z 10 najpiękniejszych miejsc fotograficznych na Śląsku. Rośnie tu ponad 70 gatunków roślin, gdzie część z nich to oryginalne odmiany azalii i klonów japońskich sprowadzonych specjalnie dla tego przedsięwzięcia. System nawodnień, to ekologiczne rozwiązanie oparte na obiegu zamkniętym, które utrzymuje czystość i równowagę biologiczną stawu.

ELKA: uruchomiona 7 września 1967 r. trasa pierwotna składała się z trzech odcinków ze stacjami przesiadkowymi tworzącymi trójką: Stadion Śląski – Wesołe

Ogród Japoński w Parku Śląskim
Fot. Marek Śliwiński, 2025 r.

Miasteczko – Planetarium – Stadion Śląski. Cała długość miała 5,5 km. W 2006 r. została wyłączona z użytkowania ze względu na zły stan techniczny. Ponownie uruchomiono nową ELKĘ 8 września 2013 r., a właściwie jej pierwszy odcinek: Stadion Śląski – Wesołe Miasteczko (długość 2,185 m). W grudniu 2023 r. uruchomiono drugi odcinek: Wesołe Miasteczko – Planetarium (1,714 m). Obecnie czekamy na ukończenie prac związanych z uruchomieniem trzeciej linii: Planetarium – Stadion Śląski, dzięki czemu kolejka powróci do historycznego układu

Elka w Parku Śląskim
Fot. Marek Śliwiński, 2025 r.

trójką. Planowane zakończenie prac, to wiosna 2026 r.

ELKA, to nie tylko środek transportu, ale jedna z kluczowych atrakcji. Z wysokości możemy podziwiać Rosarium, ZOO, Wesołe Miasteczko, promenadę Ziętka i wiele innych pięknych miejsc. ELKA jest symbolem odrodzenia – stara Elka była bardzo popularna, ale wymagała remontu i modernizacji, co udało się zrealizować.

Na terenie Parku Śląskiego znajduje się kulturowa restauracja Przystań (obecnie „Browar Przystań”), gdzie kręcono m.in. sceny do filmu „Daleko od szosy”.

